

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 568/2022-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a zo sudcov Libora Duľu a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti uzneseniu Okresného súdu Prešov č. k. 9 C 16/2019 z 11. novembra 2020, uzneseniu Krajského súdu v Prešove č. k. 13 Co 35/2021 z 2. novembra 2021 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4 Cdo 74/2022 z 29. júna 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ označený v záhlaví tohto uznesenia sa ústavnou sťažnosťou doručenou 10. októbra 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) napadnutým uznesením Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“), napadnutým uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) a napadnutým uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) označenými v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ súčasne požaduje zrušenie napadnutých uznesení okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu a vrátenie veci na ďalšie konanie okresnému súdu, alternatívne navrhuje, aby ústavný súd v jeho veci sám rozhodol.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľ bol stranou v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 9 C 16/2019 o určenie neplatnosti hlasovania vlastníkov bytov a nebytových priestorov vo veci uplatnenia práva prehlasovaného vlastníka v procesnom postavení žalobcu. Okresný súd žalobu sťažovateľa rozsudkom č. k. 9 C 16/2019-37 z 11. novembra 2019 v spojení s opravným uznesením z 23. marca 2021 zamietol a žalovaným priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 100 %. Krajský súd rozsudkom č. k. 3 Co 18/2020 z 25. augusta 2020 v spojení s opravným uznesením z 5. mája 2021 rozhodnutie

súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne a súčasne žalovaným priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

3. O sume náhrady trov konania rozhodol okresný súd uznesením č. k. 9 C 16/2019-84 z 1. októbra 2020 vydaným vyšším súdnym úradníkom tak, že sťažovateľovi uložil povinnosť nahradiť žalovaným trovy prvoinštančného konania v sume 250,42 eur a trovy odvolacieho konania v sume 92,31 eur. Proti označenému uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej rozhodol okresný súd napadnutým uznesením vydaným sudcom, ktorým sťažnosť zamietol ako nedôvodnú.

4. Proti napadnutému uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, ktoré bolo napadnutým uznesením krajského súdu odmietnuté ako procesne neprípustné podľa § 386 písm. c) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), keďže smerovalo proti uzneseniu o zamietnutí sťažnosti, proti ktorému zákon odvolanie nepripúšťa (§ 357 CSP *a contrario*), pričom sťažovateľ bol v napadnutom uznesení okresného súdu poučený o tom, že proti tomuto rozhodnutiu zákon odvolanie nepripúšťa.

5. Proti napadnutému uzneseniu krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, ktoré bolo napadnutým uznesením najvyššieho súdu odmietnuté z dôvodu nesplnenia podmienok dovolacieho konania [§ 447 písm. e) CSP] bez toho, aby sa najvyšší súd zaoberal vecnou správnosťou napadnutého uznesenia krajského súdu.

6. V podstatných častiach napadnutého uznesenia najvyšší súd poukázal na osobitnú podmienku dovolacieho konania spočívajúcu v obligatórnom zastúpení advokátom, ako aj na výnimky podľa § 429 ods. 2 CSP. Ďalej zdôraznil, že spísanie dovolania advokátom je obligatórnou podmienkou dovolacieho konania, ktorá musí byť splnená už pri podaní dovolania, pričom jej nedostatok musí byť odstránený do uplynutia zákonnej lehoty na podanie dovolania. To neplatí, ak dovolateľ nebol riadne poučený odvolacím súdom (uznesenie najvyššieho súdu č. k. 4 Cdo 190/2019 z 18. decembra 2019 schválené občianskoprávnym kolégiom najvyššieho súdu 16. septembra 2020 na uverejnenie v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky).

7. S prihliadnutím na konkrétne okolnosti prejednávanej veci najvyšší súd konštatoval, že sťažovateľ bol v napadnutom uznesení krajského súdu riadne poučený o prípustnosti dovolania, lehote na jeho podanie, náležitostiach dovolania, ako aj o povinnom zastúpení advokátom. Keďže sťažovateľ ako dovolateľ nepreukázal požadované právnické vzdelanie a k podanému dovolaniu nepredložil ani plnomocenstvo udelené advokátovi na zastupovanie v dovolacom konaní, súd prvej inštancie ho nad rámec svojej povinnosti (§ 436 ods. 1 CSP) vyzval na odstránenie nedostatkov podania, predloženie plnomocenstva udeleného advokátovi, poučil ho o nutnosti zastúpenia v dovolacom konaní advokátom a o následku neodstránenia nedostatku povinného zastúpenia advokátom. Sťažovateľ požiadal Centrum právnej pomoci o poskytnutie právnej pomoci v dovolacom konaní 29. marca 2022, pričom z jeho rozhodnutia č. k. KaPO/9156/2022, ČRZ: 36326/2022 z 31. marca 2022 vyplýva, že sťažovateľovi nebol priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci v predmetnom dovolacom konaní. Na podklade uvedených skutočností následne pre nesplnenie osobitnej podmienky dovolacieho konania vyplývajúcej z § 429 ods. 1 CSP, pričom nešlo o žiadny z prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP, najvyšší súd dovolanie odmietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

8. Sťažovateľ poukazuje na skutočnosť, že prístup v jeho veci konajúcich všeobecných súdov je formalistický a svojvoľný. V konkrétnostiach zdôrazňuje, že nebol „*správne, úplne poučený súdmi a súd konal svojvoľne.*“.

9. Ďalej zdôrazňuje, že najvyšší súd nerešpektoval dikciu zákona, pričom v jeho veci vydané rozhodnutia porušujú ním označené práva na súdnu ochranu, resp. spravodlivé súdne konanie.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

III.1. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

11. Po oboznámení sa s obsahom podstatných častí napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd konal v medziach svojej právomoci a predovšetkým v súlade s príslušnými zákonnými ustanoveniami upravujúcimi podmienky prejednanie dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku [§ 429 v spojení s § 447 písm. e) CSP], ktoré interpretoval a aplikoval v súlade s ich obsahom, jeho úvahy sú logické, legitímne a z ústavného hľadiska akceptovateľné.

12. Najvyšší súd vychádzal v konaní o dovolaní sťažovateľa z príslušných ustanovení Civilného sporového poriadku upravujúcich dovolacie konanie, ktoré explicitne ustanovujú obligatórnu povinnosť dovolateľa byť zastúpený advokátom s presne špecifikovanými výnimkami z tohto obligatórneho zastúpenia, ktoré však sťažovateľ nespĺňal [výnimky stanovené v § 429 ods. 2 písm. a) až c) CSP].

13. Zo samotného napadnutého uznesenia krajského súdu vyplýva, že krajský súd sťažovateľa o povinnom zastúpení advokátom v dovolacom konaní, ako aj o povinnom spísaní dovolania v dovolacom konaní advokátom poučil. Námietka sťažovateľa o tom, že v jeho veci konajúce súdy, resp. krajský súd ako súd odvolací sťažovateľa v súvislosti s podaním dovolania nepoučil, preto už *prima facie* nemôže obstať. Náležité poučenie sťažovateľa krajským súdom je zároveň okolnosťou, ktorá robí následný postup okresného súdu, keď po podaní dovolania sťažovateľa vyzýval na predloženie splnomocnenia na jeho zastupovanie v dovolacom konaní, vzhľadom na § 436 ods. 1 CSP procesne nesprávnym a zároveň nadbytočným. Pre ústavnú udržateľnosť odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu však označený postup okresného súdu nie je právne významný (m. m. IV. ÚS 489/2018).

14. Z ďalších okolností prípadu síce vyplýva, že sťažovateľ ako dovolateľ požiadal Centrum právnej pomoci o poskytnutie právnej pomoci v dovolacom konaní, no v čase rozhodovania najvyššieho súdu o dovolaní už bolo najvyššiemu súdu známe rozhodnutie, ktorým sťažovateľovi nebol priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci v predmetnom dovolacom konaní, pričom najvyšší súd pri rozhodovaní vo veci dovolania z označeného rozhodnutia správne vychádzal.

15. Za týchto okolností ústavný súd vyhodnotil postup najvyššieho súdu, ktorý dovolanie sťažovateľa odmietol pre nedostatok obligatórneho zastupovania advokátom v súlade s § 447 písm. e) CSP, ako súladný so zákonom a zároveň ústavne konformný.

16. V zmysle ustálenej súdnej praxe ústavného súdu uplatňovanie zákona v súdnom konaní a postup súdu v súlade s platným a účinným zákonom (procesnými a hmotnoprávnymi predpismi konania) nemožno hodnotiť ako porušovanie základných ľudských práv a slobôd (napr. I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, II. ÚS 81/00).

17. Vzhľadom na všetky už uvedené skutočnosti ústavný súd, nezistiac príčinnú súvislosť medzi sťažovateľom namietaným porušením jeho práv zaručených čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru a napadnutým uznesením najvyššieho súdu, odmietol relevantnú časť ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie napadnutým uznesením krajského súdu:

18. V prípadoch, ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže (mohol) domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto ústavnú sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07, IV. ÚS 360/2021).

19. Ústavný súd konštatuje, že proti napadnutému uzneseniu krajského súdu, ktorým bolo odmietnuté odvolanie proti napadnutému uzneseniu okresného súdu sťažovateľ, ako to vyplýva z už uvádzaných skutočností, podal dovolanie so zámerom vecného preskúmania posúdenia jeho veci odvolacím súdom, ktorý sa odmietol zaoberať ním podaným riadnym opravným prostriedkom s výhradou, že je v konkrétnych okolnostiach veci neprípustný.

20. Keďže o námietkach sťažovateľa smerujúcich proti napadnutému uzneseniu krajského súdu bol oprávnený rozhodnúť najvyšší súd v rámci dovolacieho konania, uplatnením princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu tak, ako vyplýva z čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd relevantnú časť ústavnej sťažnosti odmietol v súlade s § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

21. Na uvedenom závere nemení nič ani skutočnosť, že dovolanie smerujúce proti napadnutému uzneseniu krajského súdu bolo odmietnuté podľa § 447 písm. e) CSP z dôvodu, že neboli splnené podmienky podľa § 429 CSP. Z už citovaných častí napadnutého uznesenia najvyššieho súdu totiž vyplýva, že sťažovateľ bol krajským súdom poučený o obligatórnej povinnosti byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom, ako aj o následkoch nesplnenia uvedenej povinnosti. Procesnou povinnosťou dovolateľa bolo v úmysle vyhnúť sa následkom nesplnenia zákonnej povinnosti predložiť v určenej lehote splnomocnenie na svoje zastupovanie v dovolacom konaní advokátom. Pokiaľ v konkrétnych okolnostiach veci dovolateľ obligatórnu povinnosť zastúpenia v dovolacom

konaní nespĺnil a splnomocnenie na svoje zastupovanie v konaní pred najvyšším súdom nepredložil, sám sa vystavil procesnému následku, ktorý je spojený s takýmto konaním, t. j. odmietnutiu ním podaného dovolania z dôvodu nespĺnenia podmienky vyplývajúcej z § 429 CSP s následkom nepristúpenia k meritórnemu dovolaciemu prieskumu. Uvedený stav bol teda následkom vyvolaným zanedbaním procesnej povinnosti samotným sťažovateľom, a preto pre posúdenie uplatnenia právomoci ústavného súdu proti napadnutému rozhodnutiu odvolacieho súdu je právne irelevantný.

III.3. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie napadnutým uznesením okresného súdu:

22. Zanedbanie možnosti sťažovateľa domáhať sa preskúmania ústavnosti napadnutého uznesenia krajského súdu ako súdu odvolacieho v dovolacom konaní zároveň spôsobuje, že napadnuté uznesenie krajského súdu o odmietnutí odvolania proti napadnutému uzneseniu okresného súdu pre neprípustnosť je treba považovať za ústavné udržateľné. V konkrétnych okolnostiach veci je totiž nevyhnutné uplatniť prezumpciu ústavnej udržateľnosti rozhodnutia orgánu verejnej moci, a to až do momentu, kým sa nepreukáže opak (m. m. IV. ÚS 296/2021). Odmietnutie odvolania zo strany krajského súdu z dôvodu neprípustnosti sťažovateľom podaného opravného prostriedku je zároveň podstatnou relevantnou skutočnosťou pre posúdenie procesnej požiadavky zachovania lehoty na podanie ústavnej sťažnosti podľa § 124 zákona o ústavnom súde v časti smerujúcej proti samotnému napadnutému uzneseniu okresného súdu vydanému vo veci stanovenia sumy náhrady trov konania. Námietky neústavnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie vydaného vo veci stanovenia sumy náhrady trov konania totiž mal sťažovateľ prezentovať priamo v ústavnej sťažnosti ústavnému súdu v lehote do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti napadnutého uznesenia okresného súdu (v súlade s § 124 prvou vetou zákona o ústavnom súde). Napadnuté uznesenie okresného súdu pritom nadobudlo právoplatnosť 14. decembra 2020, takže lehota na podanie ústavnej sťažnosti sťažovateľovi v súlade s už označeným § 124 zákona o ústavnom súde uplynula 15. februára 2021 [koniec lehoty pripadol na deň pracovného pokoja, preto je posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň (§ 121 ods. 3 a 4 CSP)]. Keďže ústavnú sťažnosť sťažovateľ v tejto časti podal až 10. októbra 2022, podal ju zjavne po uplynutí stanovenej lehoty.

23. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd relevantnú časť ústavnej sťažnosti, ktorá smeruje proti napadnutému uzneseniu okresného súdu pre namietané porušenie základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru, odmietol ako podanú oneskorene podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde.

24. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, zaoberať sa ďalšími procesnými návrhmi sťažovateľa stratilo svoje opodstatnenie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. novembra 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu